УДК 344.95
Баєва Л.В.[1], Постольний О.Р.[2]
[1] доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. Ю-314 НУ «Запорізька політехніка»

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРИМУС У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ

Адміністративний примус є важливим інструментом забезпечення правопорядку, який активно застосовується Національною поліцією України для запобігання правопорушенням, припинення незаконних дій та притягнення винних до відповідальності. Його використання

регламентується законодавством, проте на практиці виникає низка проблем, пов'язаних із ефективністю правозастосування, дотриманням прав і свобод громадян, а також можливими зловживаннями з боку правоохоронців.

Сучасні виклики, зокрема зростання суспільної напруги, правова невизначеність у деяких аспектах адміністративного примусу та необхідність удосконалення механізмів контролю за його застосуванням, вимагають комплексного аналізу проблематики та пошуку оптимальних шляхів їх вирішення. У цій тезі розглядаються основні аспекти адміністративного примусу в діяльності Національної поліції, проблеми його правозастосування.

Адміністративний примус є ключовим механізмом забезпечення правопорядку, що використовується органами Національної поліції України для впливу на правопорушників і підтримання громадської безпеки. Його застосування ґрунтується на нормах адміністративного права і передбачає використання заходів, які носять превентивний, так і репресивний характер. Однак у сучасних умовах існує ряд проблем, пов'язаних із правозастосовною практикою адміністративного примусу, що потребують глибокого аналізу та вдосконалення.

Законодавство України передбачає низку адміністративних санкцій за подібні правопорушення, зокрема штрафи, адміністративне затримання та громадські роботи. Проте на практиці ефективність цих заходів залишається під питанням. Одним із ключових викликів є вибірковість у застосуванні адміністративного примусу. Наприклад, у випадках розпивання алкогольних напоїв у громадських місцях затримання правопорушників відбувається нерегулярно і здебільшого в тих випадках, коли вони створюють безпосередню загрозу громадському порядку. Натомість у багатьох ситуаціях поліція не реагує належним чином або ж обмежується усним зауваженням, що не сприяє запобіганню подібним порушенням у майбутньому.

Одним із ключових аспектів адміністративного примусу є застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї у діяльності Національної поліції. Закон України «Про Національну поліцію» визначає чіткі підстави для використання таких заходів, зокрема: відбиття нападу на поліцейського чи інших осіб, припинення правопорушення, затримання осіб, які чинять злісну непокору або намагаються втекти. Проте їхнє практичне застосування залишається предметом дискусій через випадки надмірного використання сили та відсутність ефективного механізму контролю за діями правоохоронців.

Проблематика адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України є складною та багатовимірною, оскільки вона охоплює не лише юридичні аспекти правозастосування, але й соціально-психологічні чинники, рівень довіри громадян до правоохоронних органів та ефективність

виконання правоохоронцями свої обов'язків. Одним із ключових аспектів є забезпечення балансу між необхідністю підтримання громадського порядку та дотриманням прав і свобод громадян. З одного боку, Національно поліція має діяти рішуче щодо осіб, які порушують громадський спокій, систематично вчиняють адміністративні правопорушення або чинять опір представникам влади. З іншого боку, застосування сили, спеціальних засобів та інших заходів примусу має бути обґрунтованим і відповідати стандартам правової держави.

Реальні випадки надмірного застосування адміністративного примусу в Україні демонструють недосконаліть чинної системи. Затримання учасників мирних протестів, непропорційне застосування сили проти осіб, які не становлять загрози, вибіркове покарання представників різних соціальних груп, а також недостатньо ефективне реагування на реальні порушення громадського порядку – все це свідчить про необхідність змін у підходах до реалізації адміністративного примусу.

Отже, адміністративний примус у діяльності Національної поліції України має бути інструментом правового регулювання, що сприяє підтриманню громадського порядку, а не засобом залякування чи маніпуляцій.

Ефективність цього інструменту можлива лише за умови комплексного підходу до його застосування, який передбачає удосконалення законодавчої бази, реформування механізмів контролю за діяльністю поліції, підвищення рівня професійної підготовки правоохоронців та запровадження більш гуманних методів профілактики правопорушень.